

Reactienota – antwoorden op vragen van volksvertegenwoordigingen op voorgenomen besluit internetconsultatie Groningenwet

Op 9 juli hebben de colleges van de gemeenten, de provincie Groningen en de dagelijks besturen van de waterschappen een voorgenomen besluit genomen over de consultatiereactie Groningenwet. Zij hebben de gemeenteraden, provinciale staten en de algemeen besturen de gelegenheid geboden om vragen te stellen en om input te geven.

Hierna volgt een weergave van de ontvangen **input en de reactie**.

Nr.	Input	Reactie
Gemeenteraad Oldambt		
1.	<p>We vinden dat er in de wet duidelijke en strakkere afspraken moeten worden gezet, met duidelijk bedoelen we dat er niet te onderhandelen moet zijn wat betreft de resultaatverplichting. Het kabinet is immers aan zet en het gaat om het inlossen van een ereschuld.</p> <p>In de Wet moet concreet omschreven wat de zorgplicht is van het ministerie. Ook dit zien we niet terug.</p> <p>Wederom we willen dat er duidelijke afspraken worden gezet in de wet zodat er niet onderhandeld kan worden. Dus geen vage begrippen. Wij kunnen als Groningers dingen niet als vanzelfsprekend aannemen.</p>	<p>De voorgenomen consultatiereactie komt aan de opmerkingen tegemoet. In de consultatiereactie hebben we opgenomen dat voor ons vaststaat dat het kabinet verantwoordelijk is voor het realiseren van de welvaartsverbetering en dat we dat terug willen zien in het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting. In hoofdstuk 1.1 geven we vervolgens aan dat aan de zorgplicht verbonden moet zijn aan de verplichting om maatregelen te nemen die nodig zijn om de doelen te realiseren. Hiervoor doen we een wijzigingsvoorstel. Daarnaast is in hoofdstuk 1.3 opgenomen dat in het wetsvoorstel moet worden opgenomen dat het uitvoeringsplan van de ministers voortvloeit uit de afspraken met de decentrale overheden.</p>
2.	<p>Maatregel 28 en 29 willen we graag aangescherpt zien bij isolatie en verduurzaming, dat er net als bij de schade afhandeling ook het ontzorgen als aanvulling bij komt te staan. Hier ook een duidelijke kadering wat wel en wat niet wordt vergoed vanuit het Kabinet.</p>	<p>Het moet inderdaad voor inwoners duidelijk zijn wat hun precieze aanspraak is op grond van maatregel 28 en 29. Dit wordt echter niet in de Groningenwet vastgelegd. Dit punt geven we mee aan de bestuurlijk trekker verduurzaming.</p>
3.	<p>Nog steeds zijn wij van mening dat de borging van Raden en Staten duidelijk moet worden omschreven, we willen dat de positie van de Raden en Staten wordt vastgelegd.</p>	<p>De Groningenwet legt geen bevoegdheden voor raden en Staten vast. De Gemeentewet, Provinciewet en specifieke wetgeving borgen de positie van raden en Staten. Daarnaast hebben de colleges toezeggingen gedaan over de betrokkenheid van raden en Staten. Zie voor uitgebreide motivering de reactienota bij de behandeling van de hoofdlijnennotitie en de antwoordnota bij de voorgenomen consultatiereactie.</p>

Gemeenteraad Aa en Hunze		
4.	<p>Bedragen verankeren in de wet, waarmee een afhankelijkheid van de jaarlijkse rijksbegroting wordt voorkomen.</p>	<p>Het overnemen van deze reactie zou een doorkruising van het budgetrecht van de Tweede Kamer betekenen. In de reactie op de hoofdlijnennotitie hebben raden en Staten aangegeven dat niet te willen.</p> <p>Daarnaast is een nadeel van het 'vastklikken' van bedragen dat de bedragen daarmee ook vaststaan. We vinden dat het Rijk de middelen beschikbaar moet stellen die nodig zijn voor de maatregelen om de doelen te bereiken: financieel commitment aan de doelen.</p>
5.	<p>In de voorgestelde consultatiereactie wordt ook ingegaan op het onderdeel daadwerkelijk herstel (maatregel 3 Nij Begun). Hier wordt echter niet ingegaan op schadeafhandeling met terugwerkende kracht.</p> <p>Het IMG heeft aangegeven schademeldingen uit het verleden waarop door het IMG en diens voorgangers een besluit is genomen, niet met terugwerkende kracht te gaan behandelen. Reden hiervoor is dat het herzien van deze besluiten een enorme gevolgen heeft op de afhandeling van lopende en toekomstige schademeldingen. Concreet betekent dit voor onze inwoners die wonen binnen het effectgebied waarop het wettelijk bewijsvermoeden van toepassing is, en waarvan een eerdere melding van schade is afgewezen, niet met terugwerkende kracht aanspraak kunnen maken op een schadevergoeding zoals hierboven beschreven. Het gaat dan veelal om schademeldingen die zijn afgewezen omdat de schade volgens een expert niet zou zijn veroorzaakt door aardbeving als gevolg van gaswinning Groningenveld, terwijl de schademelder wel woont binnen het effectgebied waarop het wettelijk bewijsvermoeden van toepassing is. Zij kunnen pas weer bij nieuw ontstane schade een melding maken. Er wordt dan beoordeeld, aan de hand van eerdere gedane opnames, of dit</p>	<p>Dit is in de consultatiereactie verwerkt.</p>

	<p>ook daadwerkelijk nieuwe schade is die voor een vergoeding in aanmerking komt. De nieuwe aanpak van schadeafhandeling van het IMG, waarbij eerder ingediende schademeldingen binnen het effectgebied die zijn afgewezen en niet met terugwerkende kracht worden behandeld en herzien, is daarmee oneerlijk en leidt tot rechtsongelijkheid. De aanpak is niet in lijn met hetgeen het kabinet op 25 april 2023 in Nij Begun heeft toegezegd. Namelijk dat het Rijk er alles aan zal doen wat nodig is om ervoor te zorgen dat alle schade wordt vergoed (pagina 2). En dat bij de schadeafhandeling in het effectgebied het wettelijk bewijsvermoeden onverkort wordt toegepast (pagina 8).</p>	
6.	<p>Blz. 7 Memorie van Toelichting gaat in op de monitoring van de brede welvaart.</p> <p>Hier staat dat het Sociaal Planbureau Groningen de brede welvaart in de provincie Groningen monitort. Het meten van brede welvaart vanuit Gronings perspectief sluit aan bij de behoefte om voor investeringen in de regio het perspectief van inwoners centraal te stellen.</p> <p>Hier wordt alleen gesproken over de provincie Groningen. Hierbij zou het toch ook moeten gaan om het meten van de brede welvaart in Noord-Drenthe vanuit ook de behoefte voor Noord-Drenthe om voor investeringen in de regio het perspectief van inwoners centraal te stellen?</p>	<p>Uit de betreffende alinea blijkt voor ons voldoende dat het ook om de inwoners van Noord-Drenthe gaat. We geven het wel mee als voorbeeld bij onze opmerking in hoofdstuk in hoofdstuk 4 van de consultatiereactie.</p>
Gemeenteraad Westerkwartier		
7.	<p>Kern van de reactie is voor ons dat “de verantwoordelijke bewindspersoon en het kabinet zich committeren aan de regio, aan beloften, aan doelen en maatregelen om die doelen te</p>	<p>Dit komt overeen met de voorgenomen consultatiereactie.</p>

	realiseren en aan het beschikbaar stellen van middelen en capaciteit die daarvoor nodig zijn". Deze blijvende betrokkenheid en verantwoordelijkheid dient de wet te verankeren. Wij zouden dat nadrukkelijker in de wettekst willen zien.	
8.	<p>In 2024 hebben de gemeenteraden en provinciale staten van Groningen de zogeheten "Gemeenschappelijke Regeling ter bevordering van raden en staten bij de implementatie en uitvoering van Nij Begun" ingesteld. In de volksmond ook wel "Regioberaad Nij Begun" genoemd. Deze regeling is mede ontstaan vanuit de grote zorgen die bestaan bij volksvertegenwoordigers in de regio, dat wederom "over" in plaats van "met" of "door" Groningers besloten en gesproken wordt. Het is goed om dat te benoemen in de internetconsultatie richting het Rijk. Wij vragen u om daarom in het bijzonder aandacht te besteden aan:</p> <p>De borging van publieke, openbare en democratische verantwoording, toetsing en legitimatie van de financiële middelen alsmede het beleid voortvloeiende uit de Groningenwet, passend bij de rol en de positie van de verschillende overheden en volksvertegenwoordigende organen.</p>	<p>De Groningenwet legt primair de verantwoordelijkheid van de betrokken ministers vast. Zij zijn verantwoording schuldig aan de Tweede Kamer. De betrokken decentrale colleges zijn verantwoording schuldig aan hun eigen gemeenteraad of Provinciale Staten. De Gemeentewet, Provinciewet en specifieke wetgeving borgen de positie van raden en Staten. Daarnaast hebben de colleges toezeggingen gedaan over de betrokkenheid van raden en Staten. Zie voor uitgebreide motivering de reactie nota bij de behandeling van de hoofdlijnennotitie en de antwoordnota bij de voorgenomen consultatiereactie.</p>
9.	<p>Wij pleiten ervoor om "Hoofdstuk 5. Versterking" zonder meer ook van toepassing te laten zijn op de gebieden rondom de gasopslagen van Grijpskerk en Norg. Daar is de beweging van de bodem aanzienlijk, hetgeen negatieve invloed heeft op onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het zou een vertrouwenwekkend signaal zijn dat ook in deze gebieden herstel gegarandeerd wordt.</p>	<p>Dit valt buiten de reikwijdte van de Groningenwet.</p> <p>Hoofdstuk 5 van de Tijdelijke wet Groningen (straks: Wet Groningen) gaat over het voldoen van gebouwen aan de veiligheidsnorm; het gaat om het wegnemen van onacceptabel risico op overlijden . Uit de Seismische Dreigings- en Risico Analyse (SDRA) die tot voor kort werd uitgevoerd voor het jaarlijkse gasbesluit Groningenveld zijn geen gebouwen uit de gemeente Westerkwartier naar voren gekomen die opgenomen moeten worden in het</p>

		<p>versterkingsprogramma.</p> <p>De gebieden vallen wel onder het wettelijk bewijsvermoeden waardoor inwoners aanspraak maken op schadeherstel.</p>
10.	<p>Wij hebben met betrekking op het “Wijzigingsvoorstel zorgplichten en uitvoeringsplan” (bijlage 1) een aanvulling voor artikel 13o (‘Zorgplicht Brede Welvaart’):</p> <p>“2. Onze Minister neemt, in overeenstemming met Onze Ministers die het mede aangaat, passende maatregelen om te waarborgen dat het niveau van brede welvaart in het in het eerste lid genoemde gebied, zich voortdurend zodanig ontwikkelt, dat het uiterlijk in 2025 in elk van de in het eerste lid genoemde gemeenten <i>en daarbinnen in ieder geval de helft van de dorpen c.q. kernen c.q. wijken op ten minste het landelijke gemiddelde niveau is gebracht</i>”.</p> <p>Deze aanvulling heeft ten doel te voorkomen dat door de impulsen van Nij Begun de verschillen binnen een gemeente of dorpskern juist toenemen, terwijl ze als gemiddelde af kunnen nemen. Dat kan in onze ogen nimmer de bedoeling zijn van Nij Begun.</p>	<p>We zijn het er mee eens dat de maatregelen niet gevolg mogen hebben dat verschillen binnen en tussen gemeenten worden verdiept, zie hoofdstuk 1.4 van de voorgenomen consultatiereactie. We vinden dat de invulling en het bepalen van het precieze niveau thuishoort bij de uitwerking van en de afspraken over de sociale en economische agenda en niet in de wet. De betrokken ministers moeten vervolgens hun verplichtingen overnemen in het uitvoeringsplan.</p>
11.	<p>Wij kunnen de analyse van het wetsvoorstel van de Groningenwet in hoofdlijnen onderschrijven. In onze zienswijze bij de doelen van de Sociale Agenda hebben wij aandacht gevraagd voor enkele risico’s die wij ook terugzien bij de Groningenwet. Samengevat zien wij als belangrijkste risico’s:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De lange duur (dertig jaar) van de verschillende agenda’s van Nij Begun; 2. Het schot-hagel-effect van de inzet van de middelen: veel doelen en subdoelen over een groot gebied met de nodige 	<p>Deze risico's moeten bij de nadere invulling van en afspraken over de sociale en economische agenda aan de orde komen. De betrokken ministers moeten vervolgens hun verplichtingen overnemen in het uitvoeringsplan.</p>

	<p>verschillen tussen en binnen de gemeenten. Daarnaast merken wij op dat de financiering van losse projecten geen fundamenteel en langjarig verschil gaat maken;</p> <p>3. Demping van een tekort aan reguliere financiële middelen en/of bezuinigingen voor de lagere overheden in de regio met een steeds groter wordend takenpakket vanuit het Rijk.</p>	
Provinciale Staten Groningen		
12	<p>Aan passage koste wat het kost toevoegen dat ook de combinatie schade met verduurzamen (advies van de commissie van Geel) hier onder moet vallen.</p>	Dit is verwerkt in de consultatiereactie.
13.	<p>Aan het wijzigingsvoorstel in bijlage 1 voor artikel 13p (zorgplicht aardgasvrij gereed maken) toevoegen dat het om <i>alle</i> woningen in het genoemde gebied gaat.</p>	Dit is verwerkt in de consultatiereactie.
14.	<p>Inwoners worden ten behoeve van het uitvoeringsplan gehoord. Vragen om duidelijkheid over de invulling van het horen van inwoners.</p>	Dit is verwerkt in de consultatiereactie.